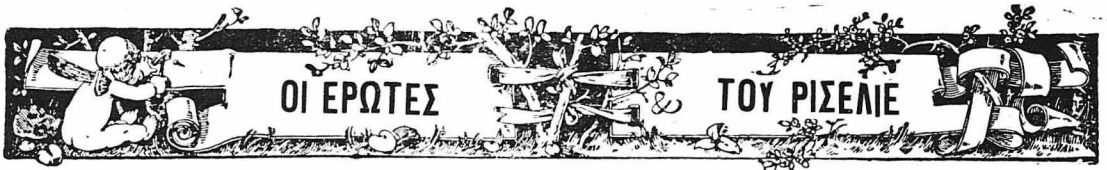

ΤΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Ένας τρεμερός καρδιοκατακτητής, 'Ο... πρώτος γάμος του. 'Η είκτρα άποτυχία του σχεδίου του Λουδοβίκου 14ου. 'Ο Ρισελιέ εκδικείται την άπιστη σύζυγό του, προσφώνη την καρδιά του σ' έλκες τις ωραίες κυρίες της αλλή. 'Ο αντίβασιλεύς Φίλιππος μινείται. Πώς ο δευς του έπαρνε τις εύνοούμενες. Στη Βασιλίλη. 'Όπου η τρεμερή φυλακή γίνεται... έπιγετες παρδαίους!... Τέ πρό της Βασιλίλης γυναικομάνη! 'Ουδεντάδου είναι κι' έμως η καρδιά του χτυπά, κτλ. κτλ.

"Άλλοι πρόγραμμα έχουν γραφεί για τον περίφημο δούκα Ρισελιέ, για τις σατανικές του μηχανορραφίες στη βασιλική Αλή της Γαλλίας και για τις έξοφρονικές περιπέτειες της ζωής του. Μα οι έρωτικοί του άλλοι τους οποίους θα διηγηθούμε σήμερα και τότε όποιος παίρνουμε από τα απομνημονεύματα παλιών χρονικογράφων της έποχής του, είνε έντελως άγνωστοι σχεδόν.

Είνε γνωστόν ότι ο δούξ Ρισελιέ παντρεύτηκε για πρώτη φορά την ώραία κόμισσα ντε Νορβί, χωρίς τη θέλησή του, μόλις και μόνον γιατί αυτή ήταν η έφημλή έπιθυμία του Λουδοβίκου 14ου, του βασιλέως. "Ήλιον και προστάτορ του. 'Ο Ρισελιέ ήταν νεαρότατος τότε άζωμη, μα και τόσο συστηματικός και θρασύς έρωτιδής, ώστε ο Λουδοβίκος σκέφθηκε ότι μόνον ένας πρόφορος γάμος θα μπορούσε να τον διαβάσει. "Αρξεί μάλιστα να αναμέρουμε σχετικάς ότι ο ίδιος ο βασιλέης έπαισε μια μέρα, αυτόν τον νεαρό έρωτιλή, γονατιστόν μπρός στην ώραία δούκισσα της Βουργουνής, η όποια ήταν... νεαία του, να της έξομολογήται τον λόγιστό έρωτό του!...

Μα ο Λουδοβίκος 14ος δεν είχε λογαριάσει καλά τα πράγματα. 'Ο γάμος του προστατευμένου του δεν διαδόθηκε καθόλου τον Ρισελιέ, και για να ποίη την μάρα άλιθ-θαι, το φταίξιμο δεν ήταν μονάχα δικό του. Πρώτη η σάργος τον τον έτροδωσε, έφάνηκε άπιστη και σκληρή απέναντί του. Και τότε ο Ρισελιέ όρμησθηκε να εκδικασθή.

"Άρχισε λοιπόν άμέσως τους καταληκτικούς έρωτικούς του άλλους. 'Ο Λουδοβίκος 14ος είχε πελάει έντομετάξυ βασιλέως είχε ανακηρυχθεί ο Λουδοβίκος 15ος, έπειτα όμοιος ήταν πολύ μικρός άζωμη, κυβερνούσε ως αντίβασιλεύς, ο όποιος τον Φίλιππος της 'Ουλεάνης.

'Ο αντίβασιλεύς Φίλιππος ήταν θαυμάσιος έχθρος του δοκός Ρισελιέ. Γιατί δέ αυτό; "Αλλοίωτατα, γιατί ο Ρισελιέ τού έζέλεσε την μία δούτρα από την άλλη τής ώραίης εννοούμενής του, η όποιας δεν ήταν και λίγες, έννοείται.

Το μίσος του αντίβασιλέως έξέπαισε πρό πάντων όταν ο Ρισελιέ τού πήρε δυο από τις ώραίωτες εννοούμενές του, τη μία μετά την άλλη. Την δεσποινίδα Βαλονά και την δεσποινίδα ντε Σαρζολά. 'Ο Φίλιππος της 'Ουλεάνης βρήκε τότε μια κατάλληλη άφορμή και έζέλεσε τον Ρισελιέ στην περίφημη Βασιλίλη.

Μα τότε συνέβη κάτι που ποτέ άλλοτε δεν έπανελήθη από χρονιά της τρεμερής εκείνης φιλίας. 'Η Βασιλίλη έκανε ένα άληθινό γυναικείο προσκήνιο! "Η δεσποινίς ντε Βαλονά και η δεσποινίς ντε Σαρζολά, η όποιας προηέτερα κόντευαν να σκοτωθούν μεταξύ τους από αντίληξη, συνιγώσαν τότε όλες τις φροντίδες για να γλυκάνουν τις μέρες της φιλίας τού πολυκατακτημένου τον.

'Ο διοικητής της Βασιλίλης έπέστρεψε στον Ρισελιέ να κάνει κάθε βράδι περίπατο στη μεγάλη ταράτσα τού φρονιόν. Κι' από εκεί ο περίφημος αυτός κατακτητής έδλεξε, ο όποιος επάνω στα ώραία άμάξια τους η γυναίκες που είχαν χρηματίσει άλλοτε φίλες του. "Όλες αυτές, χωρίς καμιά ντροπή, τού έπεδειξαν την σημερινά και την άγάθη τους. Το πράγμα μάλιστα είχε κατατήσει σαστό σκάνδαλο, γιατί πολλοί άλλοι έτρεφαν πεί... να περμαζέφουν τις συμβίες τους έξω από τη Βασιλίλη, όπου πήγαιναν να δούν τον μεγάλο καρδιοκατακτητή δούκα, ο όποιος τις τραβούσε σαν μαγνήτης!...

Τη μεγαλύτερη όμως αφοηθία έδειξε τότε προς χάριν του Ρισελιέ η δεσποινίς ντε Βαλονά, η όποια δέχτηκε να παντρευτή τον γρηαύ αλλά πανίγχορο τότε δούκα ντε Μοντέν, μόνο και μόνο για να βγάλη τον άγαπημένο της από τη φυλακή, πράγμα τού όλοιο και καταθρόσε.

Πόν μετ' άζωμη στη Βασιλίλη, ο Ρισελιέ είχε πάρει διαζώγιο απ' την πρόηη του γυναικα. Μόλις δέ βρήκε από την τρεμερή φιλακή, παντρεύτηκε την ώραία δεσποινίδα ντε Γκιζ, λογαρησσία της Λορραίνης. Μα ούτε σ' αυτήν δεν στάθηκε καθόλου πιστός. 'Έξακολούθησε τις σκανδαλώδεις έρωτικές του κατακτήσεις και είχε ένα σασό περιπέτειες.

Δεν μπορούμε να τις αναμέρουμε όλες αυτές τις περιπέτειες έδδι. "Αρξεί να διηγηθούμε όμως την τελευταία έρωτική περιπέτεια, την όποια είχε σέ ηλικία 82 έτων ο Ρισελιέ, και να φανή τι αδιόρθωτος γυναικάς ήταν αυτός ο διαβάθος δούξ. 'Η περιπέτεια του αυτή, η όποια κατέληξε στον τρίτο γάμο του με την κόμισσα ντε Ρότε, άρχισε ως έξης:

"Η κόμισσα είχε βγει μια μέρα περίπατο με τον πρώτο της άντρα. Μα στο δρόμο, βρήκαν έξαφνα ένα αναποδογυρισμένο άμάξι. Διέταξαν τότε τον άμάξι τους να στατήσουν για να ιδούν ποιος ήταν εκείνος που είχε πάθει το δυστύχημα. Αύτος δεν ήταν άλλος από τον Ρισελιέ, ο όποιος έξακολούθησε να μένη καταληκτικός, κάτω από το αναποδογυρισμένο άμάξι του. Τον απελευθέρωσαν άμέσως, τον πήραν στο δικό τους άμάξι και τον πήγαν στο σπίτι του.

Τρεις μέρες αργότερα, ο Ρισελιέ πήγε να ενταχισθή την κόμισσα και τον ζήτημα για την καλοσύνη τους. 'Ο κόμης έλεπε την ώρα αυτή, και δέχτηκε τον δούκα η κόμισσα.

Για να μην τα ποίκαλομε τέλος, ο Ρισελιέ τής βρήκε πολύ άφορμή και έξερκολούθησε άσκατον καιρό έπειτα τις επισκέψεις του. Κατά δυστυχία τον όμως ο κόμης ήταν πολύ ζηλιώδης, και στο τέλος η κόμισσα αναγκάστηκε να πάρη να δέχεται στο μεγαρό της τον έρωτιλό επισκέπτη της, ο όποιος, υ' όλα τα όργανα του γρηόνα, ήταν άζωμη πολύ επαινδίνους.

Δεν πέρασαν όμως δυο γρηόνα, και η κόμισσα έβρινε χόρα, βουτηγμένη στα χέρια, έξ αιτίας της αστάλης τού μακαρίτου άνδρου της.

Μόλις ο Ρισελιέ τού έμαθε αυτό για να της φανή γρηόμος, επέτρεξε από τον βασιλέα Λουδοβίκο 15ο να της παραχωρηθή ένα πολιτεϊστάτο διαμέρισμα στο βασιλικό ανάκτορο των Τουλλερύ καθώς και μια ήγεμονική σύνταξη.

"Η κόμισσα δέχτηκε με χαρά το δώρο αυτό του βασιλέως, χωρίς να ξέρη σέ ποιόν πράγματι τού χροεστώσε. "Όταν όμως τού έμαθε, θεούσης έσοχρόσεί της να γράφη ένα γράμμα στον Ρισελιέ και να τον ενταχισθή. Και τότε πεί ο Ρισελιέ έτρεξε στ' ανάκτορο, έπαισε κατά γυνάτι και της έλε:...

—Κρύα, αν αυτό το διαμέρισμα σάς άρέσει, έπιτρέψτέ μου να σας πω ότι έγω δεν το βρίζω άξιο για σας, και ότι το μέγαρο Ρισελιέ θα σας ταιριάζε καλύτερα!

Μ' αυτά τα λόγια κατόρθωσε επί τέλος να λυγίση την καρδιά της ώραίας χόρας, η όποια δέχτηκε να γίνη γυναικα του. 'Ο γάμος τους έγινε με έξαιρετική μεγαλοπρόεια. "Η κόμισσα ήταν τότε 35 και ο Ρισελιέ, όποιος είπαμε, 82 έτων!

Οι χρονικογράφοι δεν αναφέρουν αν και σ' αυτήν την ηλικία ο αδιόρθωτος αυτός κατακτητής έξακολούθησε να κάνει άπιστες και σ' αυτήν, την τελευταία γυναικα του. Δεν έβρισε όμως όσάσο οίτε στις τελευταίες του στιγμές να γονιεύεται από τις όμορφες κυρίες και να είνε ίπποτικότητας απέναντί τους.

Μια μέρα, έπειτα από τον θάνατο του Ρισελιέ, η όποια μαρκεσία ντε Σαιν-Πιέρ βρισκόταν σε μια συντροφιά, δτιν όποια γινότανε λόγος γ' αυτόν. "Όλοι ήταν

'Η Μαρκησία άρχισε να διηγήται την έρωτική περιπέτεια του Ρισελιέ...

Η ΜΕΓΑΛΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΑΣ ΕΛΙΣΑΒΕΤ

Η σχέση της με τον ώραιο κόμητα τού 'Εσσεξ. Μια παράξενη και κίνιματική βασιλισσα. Η έργατική της 'Ελισσαβέτ. Ο χαρακτήρ της και η μεγάλη μέμφωσί της. Οι ευνουούμενοι της. Η γκίζης τού κόμητας τού 'Εσσεξ. Η άπειχη της επανάστασώς του. Η κατάδικη του εις θάνατον. Έπάνω στέ ικρίωμα. Πώς πέθανε ηρώικα ο ώραιο κόμητα, κτλ. κτλ.

ΠΕΙΡΟΙ Ιστορικοί έχουν γράψει για την περίφημη βασίλισσα της 'Αγγλίας, 'Ελισσαβέτ, και για την πολιτάραχη ζωή της. Κανέναν όμως δεν ξεκαθάρισε άζοιχά τού μυστήριου τού έρωτός της με τον νέο και όραιο κόμητα τού 'Εσσεξ.

Την έβουαν τάχα στενοί έρωτικοί δεσμοί με τον όραιο αυτόν εταπόριχά, τον όραιοτερο τής αλλής της, ή μήπως ο κόμητα κτ' 'Εσσεξ έπαρσε άπλωσ ένας ύπασπιτης της και άζολοφός της, ένας έμπιστος φίλος της μόνο πού της κρατούσε συντροφιά :

Από τις δύο αυτές έδοξες, μάλλον ή πρώτη φαίνεται πιθανότερη.

Βρισκόμαστε στα τέλη τού 16ου αιώνα.

Ο Σάξση, ο μεγαλύτερος δοματουργός των νεωτέρων χρόνων, θριαμβεί, ή 'Αγγλία κάνει διαρκώς νικηφόρους πολέμους πού ανείχουν την άγλη, τή πλούτη και τή εδάχη της, και μία έξαιρετική γυναίκα, ή 'Ελισσαβέτ, καθισμένη στον κραταιότερο θρόνο τού κόσμου διεκθύνει τις τύχες τού ισχυροτέρου λαού. Τι ήταν ή γυναίκα αυτή : Μία παρθένη, ανίκαμητιχά και δυνατή γυναίκα.

Η 'Ελισσαβέτ άγαπούσε τή ζωή τού έπαύριου, τούς μαζινούς περιλάτους, τού κινή, συγχρόνως όμως ήταν και τρομαχά έργατική. Μόλις γράφει στο παλάτι της, κλεισμένη στα δωμάτια της γούφια, και εκεί, επί όρος δόξαζης, εθεθόνωντας κυριολεκτικά τούς γουαματίες της στη δουλειά, τούς έπαγόρνε διάφορα γουαμια και έγγραμα τού άπορούσαν δίων τον είδον τις ύποθέσεις. Ο γουαμιατής της 'Ελισσαβέτ παρονοιάζε τις πού μεγαλείτερες άντιθέσεις : Ήταν συγχρόνως μεγαλόψυχη και πλεονέκτης, καλή και άγαθή, διατακτική και γεμάτη θέληση. Όσο για τή μόρφωσή της, αυτή ήταν εφύρτια. Η 'Ελισσαβέτ ήξερε έξη γλώσσες, μεταξύ των όποιων αρχαία 'Ελληνικά και Λατινικά, ήταν πούν καλή ιστορικός, μιλώσε γουατωμένα και ξένια, και έγραφε γουαμια πού είχαν βασιλικό, πύργια, ύφος. Άνεστηριωτάτη καθώς ήταν, δεν καθότανε ούτε στιγμή ήσυχη. Τό κομμά της όσότης ήταν ήσυχοντά και τού βασάνιζαν ρεματισμοί. Είχε διαρκείς πονοκεφάλους και, επί πολύν καιρό, μία τρομαχά πληγή έκανε την ζωή της μαρτυρική. Οι περισσότεροι Ιστορικοί εταπόριχον την γνώμη, ότι ή 'Ελισσαβέτ ήταν νευροστική και γι' αυτό τού λόγω μάλιστα δεν παντρεύτηκε, άζοιμένη σέ διάφορους έρωτες έρήμερους, τούς όποιους δεν έκρυβε από κανένα ν' επεδίεχνε σέ όλους.

Φίλους φαίνεται ότι είχε πολλούς στη ζωή της. Τόν Φίλιππο τόν 2ο, τόν δοικτα τού 'Ανζού, τόν Λέσσετο, τόν κόμητα τού 'Εσσεξ, τίλους.

Ο νέος αυτός εταπόριχός ήταν ξένιος, αλλά άφινοσός και έπλοκάιος. Έπιοτιός και γενναίος, άλλά κακός στρατηγός. Ήταν, επί πλέον, πολύ κενόδοξος και αυτό τόν έσπρωχνε νά κάνει διάφορες γράφες.

Γιατί, πώς άλλωσ παρά γάμια μορεί νά χαρακτήριση ή γάμος τού με τή γυναίκα, στη στιγμή πού είχε όλη την είνια της βασιλισσής και ήξερε ότι αυτό θα διαφεροσθεσε την 'Ελισσαβέτ.

Ο γάμος αυτός έγινε βέβαια κομικά, άλλ' ή 'Ελισσαβέτ δεν άγρηγε νά τόν μάθη. Άπ' τή στιγμή εκείνη την άγάτη πού ένοιωσε μέσα της για τόν δοικτα τού 'Εσσεξ, την διαδέχθηκε ή άδιαφορία και στο τέλος μία δυνατή άντιπάθεια. Ο 'Εσσεξ έντωματάξ, έπληγε και πολέμησε, χωρίς μεγάλη έπιτυχία, στην Πορτογαλία, στην 'Ισπανία, και ύστερα στην 'Ιρλανδία. Γι' αυτό, όταν επέστρεψε, τού έσπρωχον, ότι ο Ρισελιέ είχε κατακτήσει πολλές γυναίκες, δεν είχε όμως άγαπήσει καμιά.

— Δεν άγάπησε καμιά ; είπε τότε ή μαροησία. Μά εγώ ή ίδια έβουμ μία γυναίκα, την όποια είχε άγαπήσει τόσο τρελλά, παράφορα, όστε κάποτε πού ήταν μακρυά τόν, έκανε τρομαχία μιλία δρώση για νά πάη νά τή βή.

Και άγρησε νά δηγήται την έρωτική αυτή περιπέτεια τού Ρισελιέ, με σέ τρίτο πρόσωπο, όταν άνέφερε τή γυναίκα πού τόσο άγαπούσε ο δοίξ. Ο άλλος την άκούων με μεγάλο ενδιαφέρον, όταν έβουαν, άπορορημένη από τις σκεψής της, ή μαροησία είπε : — Πήγε λοιπόν και τή βήρη. Έκείνη, όταν τόν ειδε, έδωλάς με γαρομένη κρανή, και ο Ρισελιέ... με άραψε τότε στην άγκυλά τού και κόλλησε τή χείλη τού στα δικά μου... Μόλις ή μαροησία πρόφερε αυτά τή λόγια, δαγκώθηκε. Γιατί, χωρίς νά τού θέλη, είχε προδοσει τού μυστικό της... *

κωναν την πού ψυχρή ύποδοχη στην Αλλή. Και οι στενότεροι φίλοι τού άζοιχά, και αυτοί πού είχαν πρός αυτόν τις μεγαλύτερες ύποφροσές, τού έγνώσαν τις πλάτες. Τότε ο 'Εσσεξ πεισιονόμενος και πικρισμένος έκανε μία τρέλλα πού ή 'Ελισσαβέτ δεν μορεφός νά τού την συγχώρηση. Έπεξερίσθη νά άποκηνηση τόν λαό σέ έπανόσταση εναντίον της. Και θα τού πετύχανε αυτό, γιατί τόν άγασοίσε ο λαός και γιατί ενισχύτο γουαμιατώς από τούς έμπιστους τού Λονδίνου. Μία ή βασίλισσα 'Ελισσαβέτ έλαβε γλήγορα τή μέτρα της και έστειλε άμέσως άφοροσούμενος στρατιώτες, οι όποιοι κατέπνιξαν τού κινήμα, πόν άζοιχη έκαγή. Τότε πειά, οι Λονδοέξοι έμπιστοι πού ενισχωναν τόν 'Εσσεξ, γουήθησαν και τόν έγκατέλειπον. Αυτό ήταν ή καταστροφή τού. Συναλήθη, έξέλιθη στη γλαξή και ύστερα από λίγες μέρες, διαζώθηκε. Η 'Ελισσαβέτ πού ήταν συνήθως τόσο διατακτική, αυτή τή φορά δεν έδοτσε καθόλον. Έξήγησε νά κατωδικασθή εις θάνατον ο πρώην φίλος και άγατημένος της... *

Ποτέ ο όραιο και έπιρηνόμος αυτός εταπόριχός δεν έφάνηκε τόσο γενναίος, όσο μπροστά στον θάνατό του. Μολονό άμνη νεότητος τή ζωή, τρανταξοσάσων χρόνων μόλις, δεν έγρασε ούτε στιγμή τού θάρρους και την ψυχραιμία τόν. Από τού ίζουα, όπον τόν άνέβασαν για νά τόν άποκεκαλίσων, μίλησε επί πολλήν ώρα, ήπιώτας από τού λαό τή συγχώρηση και γιατί είχε έπιχειρήσει νά τόν κινήσει σ' έπανόσταση, δείθηκε για την εύγυια της βασίλισσας, και ύστερα έμπιστέρισε την ψυχή τόν στον Θεό. Ο δήμος, γουατιός μπροστά τόν, τόν παρακάλεσε τότε νά τόν συγχώρηση, γιατί θα τόν άποκεκαλίσε και ο 'Εσσεξ τόν συγχώρησε. Κατόν οι ίεροί τού είχαν νά άπαγγείλη τού «Πασιένο...», και ο κομής τού άπύργησε, με σταθερή φωνή, άφθο πρός άφθο. «Όταν τελείωση την άπαγγέλια, σωθόθηκε και έβγαλε τόν ίστοπικό τού μενδιά, άφίνοντας έτσι νά φανή τού πορφό γάλλο τού, με τή μαζού και έπίσης πορφό μανίνα τού.

Ο λαός κόττασε με θαυμασμό και συγκίνησι για στενή φορά, τόν περηνόμο και άτρόμητο αυτόν νέο, με την άντινοβόλο ομορφιά τού, και τού γυνικό κεφάλι τού, πού τού σκεπάζον πλούσια ξανθά μαλλιά πού έφταναν ως τούς ώμους.

Κατόν ο κομής γάμισε, έσκυψε άπάνω στο κοίτωρο πού στήριζαν οι έτοιμοθάνατοι τού κεφάλια τούς και ή φίλο είσε τόν δήμο ότι μόλις άπλωνε τή χείρα τού νά τόν χτυπήσει, γούνάξε :

— Θεέ, εταπλαχύνον τόν τυχερό σου δοίλο !
— 'Επειτα, άποκηνώτας τού κεφάλι τού στο κοίτωρο, έναμώναξε :
— Θεέ, σού παραδίδο τού πνεύμα μου !...
Έλακοιούθησαν λίγες στιγμές άπόλυτης σιωπής, αγάνστα δοματιστά, και έξαφα ο μαρμειμένος κόμοις, με ένα άνατοχισμόμα φροίσης, ειλε τόν κόμητα ν' άπλωνη τή χείρα τού. Ήταν τού συμφωνημένο σημάδι. Ο δήμος σίμωσε τότε τού πείλα τού, τού στωφογίσος και τού κατάρφες στον λαμό τού 'Εσσεξ. Έτσι πέθανε ο περηνόμο και μεγαλόψυχος αυτός νέος. *

Η Βασίλισσα 'Ελισσαβέτ

Η 'Ελισσαβέτ, μόλις της άνηγγέλη ο θάνατός τού, μετανόσθη γιατί είχε διατάξει την κατάδικη τού. Από την ήμερα εκείνη άγρησε νά μαρμεινάει και νά οβήνη...

Κόντευε πειά τή έδομητιχά και είχε διατηρηθεί ως τότε άφοκτά καλά. Μά ή κατάρφισής της άγρησε ομαρδία... Έπειτα από λίγο καιρό δεν ήταν πειά παρά ένα ζωντανό πτόμα. Η βαρεια τή λήθη έδινε μία ασάφητη και πορηνή έκφραση στη μορφή της. Ποτέ δεν γυλώσε και συχνά έβουαν, ανιλώνόμενος τόν έρωτα, ανιλώνόμενος τόν όραιο τής έρωσής πού τόν είχε τόσο αζοιχά θανατώσει. Τού ζώου οι αιώλιοι της προσπαθώσαν νά την διακεδέσων, διαδέχοντάς της σατωικά ποιήματα. Έκείνη τούς άναποτιέ με τή τραγικά λόγια τού άγατημένου της ποιητή, τού Σάξση : — «Νοιθόν τόν θάνατο νά μου τωροχρονιάη την πότα...»

Τόν Μάρτη τού 1603, δυό άρκυβός χρόνια μετά την κατωπήρηση τού 'Εσσεξ, κατελήθη από μία γλήγορη εταπόριχη. Μολονότι δέ ή κατάσταση της από ήμερα σέ ήμερα χειροτέρευε, αυτή ούτε σέ πορβεβάτι έπεσε, ούτε θέλησε νά δεχθή κανένα γιατρό. Δεν μορεφός όσότης νά πεθάνη όδη και μία μέρα σωριάστηκε πάνω σέ μερτά μαζιλάρια.

Τέσσερες μέρες έβουε σ' αυτά άμίλητη με τού ένα τή δάχτυλο βαλμένο επάνω στα χείλη. Την έρότησαν τότε αν ήθελε νά έξομολογήθη από μία μεταλήθη. Μά ή 'Ελισσαβέτ σίμωσε τού κεφάλι της, χωρίς ν' άπαντήση. Κα ένώ ο άρχιεπισκόπος της Κονταβηρίας, γουατιμένος κοντά της, παρακαλώσε τόν Θεό νά την εταπλαχύνει και νά τήν συγχώρηση, ή 'Ελισσαβέτ άποκημήθηκε, και, άδούφα, χωρίς άγνια, ατερούνος ή ψυχή της στην άλλη ζωή.